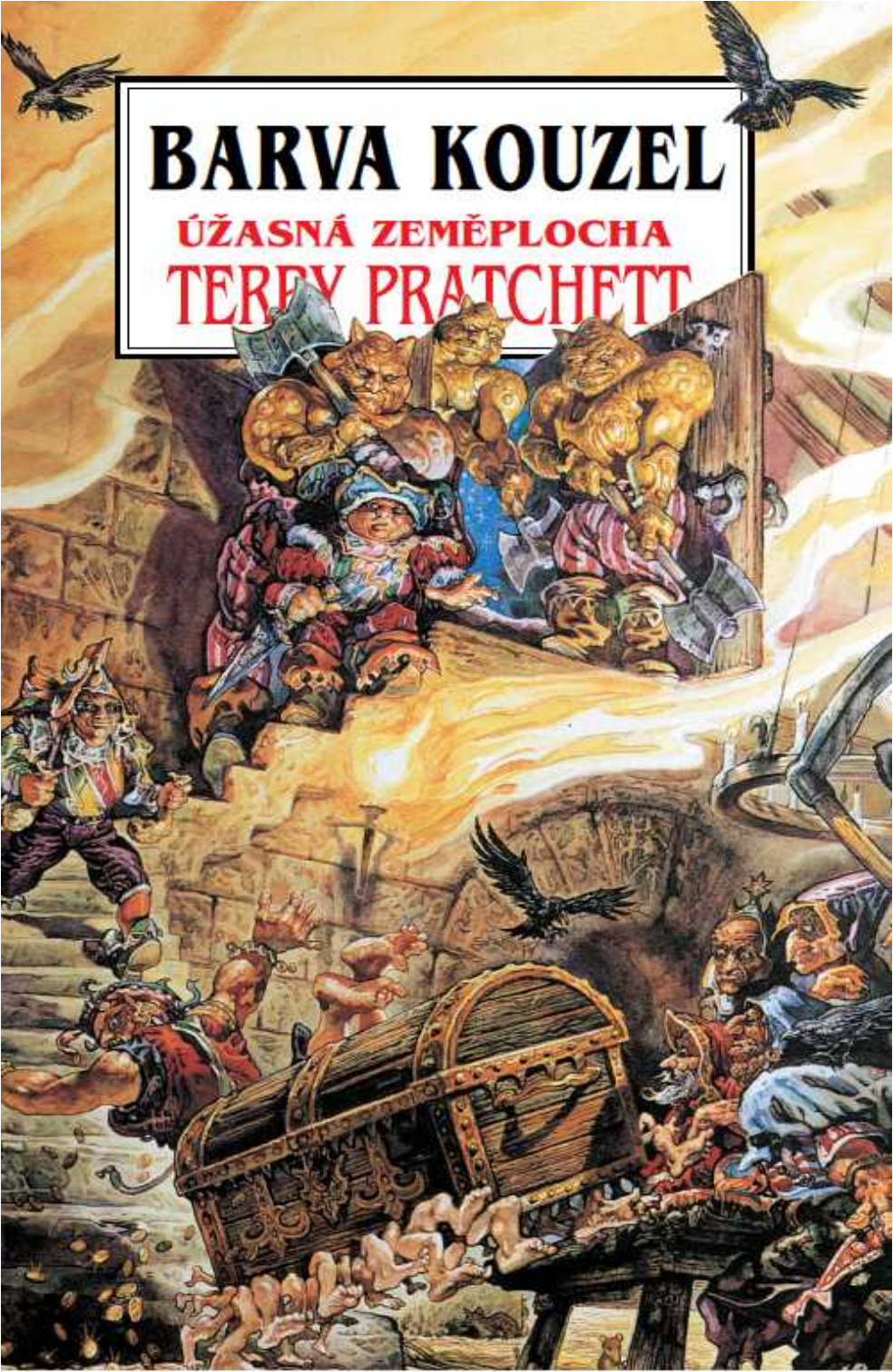

BARVA KOUZEL

ÚŽASNÁ ZEMĚPLOCHA
TERRY PRATCHETT

Copyright © 1983 by Terry Pratchett

Translation © 1993 by Jan Kantůrek

Cover © 1985 by Josh Kirby

Originally published in Great Britain

by Colin Smythe Limited, 1983

Všechna práva vyhrazena. Žádnou část této knihy není
dovoleno použít nebo jakýmkoliv způsobem reprodukovat
a šířit bez souhlasu nakladatele.

ISBN 978-80-7197-504-5 (ebook)

BARVA KOUZEL

PROLOG

Ve vzdáleném, starobylém seskupení rozměrů, v astrální rovině, která původně vůbec nebyla určena k pohybu, se zachvěly a rozdělily spletené hvězdné mlhy...

Pohleďme...

Tam přichází želva, Velká A'Tuin, a pomalu se prodírá mezi hvězdnými proudy, nemotorné končetiny obaleny jinovatkou zmrzlého vodíku a prastarý krunýř zbrzděný krátery po dopadu meteoritů. Oči velikosti moří, zakalené revmatismem a prachem rozpadlých asteroidů, upírá neochvějně k Osudu.

V mozku větším než město probíhají s geologickou pomalostí myšlenky, které se upínají k jedinému – k váze.

Většinu váhy samozřejmě tvoří Berilia, Tubul, T'Phon Velký a Jerakeen, čtyři obrovští sloni stojící na krunýři želvy, na jejichž mohutných, hvězdami ožehnutých hřbetech spočívá koláč Světa. Svět je po okrajích lemován třpytivými závěsy dlouhých vodopádů a překlenut nebeskou bání v barvě modři dětských očí.

Astropsychologie zatím nebyla schopna odhalit, co si tato úctyhodná čtveřice myslí.

Velká želva byla také jen pouhou legendou až do dne, kdy se malému a velmi tajnůstkářskému království Krull, jehož pohraniční hory přesahují Okraj, podařilo sestrojít složité zařízení z kovových ramen, kladek a lan. Toto zařízení umístili na nejvzdálenějším výběžku hor a s jeho pomocí spustili přes Okraj

několik pozorovatelů v mosazné kouli s křišťálovými světlíky, kteří konečně poodhalili závoj tajemství.

Tito první astrozoologové, které z vesmírných hloubek vytáhla zpět na světlo světa úctyhodná armáda otroků, přinesli velké množství údajů o vzhledu a chování A'Tuin i všech čtyř slonů, ale nebyli schopni rozřešit žádnou ze základních otázek o původu a smyslu vesmíru.

Tak například, jaké bylo pohlaví želvy A'Tuin? Astrozoologové, jejichž autorita vzrostla nebývalou měrou, tvrdili, že tuto životně důležitou otázku nelze rozřešit, dokud nebude zkonstruován mnohem větší a silnější jeřáb, na kterém by mohla být spuštěna z Okraje loď, určená k cestám do hlubokého kosmu. Zatím byla každá teorie o odhaleném vesmíru pouhou spekulací.

V této situaci vzniklo známé učení o tom, že A'Tuin přichází odnikud a bude kráčet svým pomalým, neohrabaným krokem navěky nikam. Tato teorie byla zvláště populární mezi akademiky.

Její obměna, hýčkaná především příslušníky všech náboženských kultů, říkala, že A'Tuin kráčí od Zrození k času Páření, tak jako ostatně všechny hvězdy oblohy, pohybující se na zádech jiných želv. Až se všechny sejdou, krátce a divoce se spáří, poprvé, jedinkrát a naposled. Z těchto spojení se zrodí nové želvy, které na svých bedrech ponosou jiné a mladé světy. Tahle teorie byla známa také pod jménem teorie Velkého třesku.

Tak se stalo, že mladý kosmoželvolog ze skupiny příznivců Pravidelného kroku, testující nový teleskop, kterým se mu, jak doufal, podaří změřit přesné albedo pravého oka Velké A'Tuin, byl první, kdo zahlédl kouř, stoupající k nebesům. Ten kouř se valil z nejstaršího města světa.

Mladý vědec se později v noci natolik zabral do svých výzkumů, že na to úplně zapomněl. V každém případě zahlédl kouř první.

A byli tady i další...

BARVA KOUZEL

V ulicích dvojměstí Ankh-Morpork hučely plameny. V místech, kde ohně hltaly Čtvrť Mágů, hořely všemi odstíny modré a zelené a tu a tam v nich dokonce proskočily podivné záblesky osmé barvy – oktaríny. Tam, kde si předvoje plamenů našly cestičku do nádrží a skladišť olejů, ležících podél celé Obchodnické ulice, pokračovaly ve své cestě sérií planoucích gejzírů a mohutných výbuchů. V ulici Voňavkářů vydával oheň omamnou vůni, a když začal hltat balíčky vzácných sušených bylin a drog ve skladištních drogistů a mastičkářů, většina lidí zešílela a mluvila o bohu.

V těchto chvílích už plameny zachvátily celé morporské Dolní město a bohatší a významnější občané Ankhu, ležícího na protějším břehu, odvážně řešili situaci tím, že ničili mosty. S veselým praskotem vzplály lodě z morporských doků, naložené zrním, bavlnou a dřevem a dlouhé roky natírané dehtem. Když přehořela poutací lana a dřevěná mola se měnila v planoucí pochodně, zachytil lodě odliv a unášel je s sebou. Pluly dolů k moři, zapalovaly cestou paláce a letohrádky na nábřeží a vypadaly jako veliké tonoucí světlušky. Žhavé oharky a jiskry unášel svěží větřík a pokládal je daleko na druhém břehu do ukrytých zahrad a vzdálených stodol, sýpek a stohů.

Kouř z toho překrásného ohně se zvedal do výše mnoha mil a ten větrem modelovaný černý pilíř bylo možno zahlédnout odkudkoliv z celé Zeměplochy.

Obzvláště působivý byl pohled z chladného tmavého vrcholku kopce, který se tyčil pár mil za městem, odkud požár pozorovaly s neobyčejným zájmem dvě postavy.

Vyšší z obou mužů ohryzával kuřecí stehno a opíral se přitom o meč sotva kratší, než je výška průměrného muže. Kdyby se kolem něj nevznášela neviditelná aura ostražitě inteligence, mohl by si člověk skoro myslet, že je to barbar ze středových pustin.

Jeho druh byl mnohem menší a od hlavy k patě ho halil široký hnědý plášť. Později, když se mu naskytla příležitost pohnout se, bylo vidět, že se pohybuje s kočičí lehkostí.

Ti dva za posledních dvacet minut sotva vyměnili nějaké to slovo. Jedinou výjimkou byla krátká a nikam nevedoucí hádka o to, zda poslední silný výbuch způsobily olejové nádrže v ústředním skladišti, nebo dílny zaříkávače Keribla. Nakonec se dokonce vsadili o nějaké peníze.

Obr dohlodal kuřecí stehno a holou kost odhodil se smutným úsměvem do trávy.

„Tak, a kde je konec všem těm úzkým uličkám! Měl jsem je rád.“

„A kde jsou všechny ty klenotnice,“ přítakal mu mužík. Zamyšleně pak dodal: „Poslyš, tak si říkám, hoří drahé kamení? Prý je nějak spřízněné s uhlím.“

„A všechno to zlato, už vidím, jak se taví a odtéká do kanálů,“ nevsímal si ho velký a pokračoval ve své samomluvě. „A všechno to víno, co se vaří v sudech.“

„Taky tam byly krysy,“ připomněl mu jeho hnědý společník.

„Krysy! To máš tedy pravdu.“

„Vůbec se tam v létě nedalo vydržet.“

„No, to taky. Jeden se neubráníl dojmu, že – teď mě zrovna nenapadá, jak bych to...“

Hlas se mu vytratil, ale pak se mu na tváři objevil vítězný úsměv a dodal: „Starému Fredorovi u Karmínové pijavky dlužíme osm stříbrňáků.“ Mužík spokojeně pokýval hlavou.

Nová série výbuchů vykouznila rudý pás v relativně nejtmavší části největšího města světa. Pak se obr neklidně zavrtěl.

„Lasičko?“

„No?“

„Tak si říkám, kdo to má asi na svědomí?“

Malý šermíř, známý jako Lasička, neřekl nic. Jeho pohled se obrátil k cestě ozářené blikavým světlem. Od chvíle, kdy se Deosilova brána mezi prvními zřítila v dešti žhavých uhlíků, přešel po cestě jen málokdo.

Teď se po ní blížily dva stíny. Lasička byl proslulý svými očima, které byly nejostřejší v pološeru a mlhách, a teď zachytil obrysy dvou jezdců a jakéhosi nízkého zvířete, které jim klusalo v patách. Bezpochyby bohatí obchodníci, prchající z hořícího města s poklady, které se jim podařilo zachránit. Lasička se v tomto smyslu vyjádřil ke svému společníkovi, který si zhluboka povzdechl.

„Jak špatně se k nám hodí ta profese lapků,“ zabručel barbar, „ale jak sám říkáš, časy jsou těžké a ani dnes v noci nás měkká postel nečeká.“

Přehmátl rukou na meči, a když se první jezdec přiblížil, postavil se doprostřed cesty. Pozvedl ruku a ve tváři měl přesně nacvičený výraz, který byl na první pohled uklidňující, ale zároveň v sobě nesl neurčitou výhrůžku. „Račte prominout, pane –“ začal.

Jezdec přitáhl koni otěže a shodil z hlavy kapuci, která mu padala do čela. Obr se zadíval do tváře pokryté rudými skvrnami popálenin, kterými tu a tam prorážely štětičky zuhelnatělých vousů. Chybělo i obočí.

„Vodprejskni,“ řekl zarudlý obličej. „Ty seš Bravd, Středřan, co?“*
Bravd si uvědomil, že jaksi ztrácí iniciativu.

* Poznámka autora: *Na tomto místě by bylo pravděpodobně dobré zmínit se o tvaru a kosmologii plošné soustavy. Na Zeměploše jsou samozřejmě dvě hlavní světové strany – Střed a Okraj. Plocha rotuje kolem Středu, a to rychlostí jedné otáčky za osm set dnů (podle teorie Reforgula z Krullu proto, aby se váha Zeměplochy rozložila stejnoměrně na každého ze čtyř obrovských býložravců), takže existují ještě dvě vedlejší světové strany a to Posměř a Protisměř.*

„Prostě běž pryč, jo?“ pokračoval jezdec. „Nemám na tebe čas, rozumíš?“

Rozhlédl se kolem a dodal. „A to platí i pro toho tvýho parťáka, toho malýho blechavce. Jak ho znám, je zalezlej někde vokolo ve stínu.“

Lasička přistoupil ke stojícímu zvířeti a podíval se neupravenému jezdcovi do tváře.

Protože malé slunce ozařující Zeměplochu obíhá po stálé a kruhové dráze, zatímco se pod ním pomalu otáčí majestátní kotouč světa, každý snadno pochopí, že rok se na Zeměploše neskládá ze čtyř, ale z osmi ročních období. Léta jsou ta období, kdy slunce vychází nebo zapadá na nejbližším místě Okraje, zimy naopak období, kdy vychází a zapadá v místě posunutém zhruba o devadesát stupňů po obvodu Plochy.

Z toho plyne, že v zemích kolem Kruhového moře začíná rok Nocí prasečí hlídky, pokračuje prvojarom ke svému prvnímu slunovratu (Svátek všech malých bohů), dále proběhne prvopodzim a uprostřed roku přispěchá druhozima (známá také jako Pootočna, protože slunce vychází po směru otáčení), sedící obkročmo na dni Krutolivu (krutého přílivu). Nasledují druhojaro, v patách s druholétem, a přesné tři čtvrtiny roku označuje noc Všech ladem ležících – jediná noc, ve které podle pověstí všichni mágové a čarodějnice zůstávají v posteli. Lijáky končí a mrazivé noci nás postrkují k prvozimě, neboli Protiotočně, v jejímž srdci hnízdí jako ledový šperk Den prasečí hlídky. Slabé slunce ovšem nikdy nestačí dostatečně vyhřát krajiny kolem Středu, takže ty jsou neustále sevřeny v krunyři permafrostu. Naopak Okraj je oblastí prosluněných ostrovů a pomalých, líných dnů.

Samozřejmě, že poplošný týden má osm dnů a poplošné světelné spektrum se skládá z osmi barev. Osmička je na Zeměploše všeobecně číslo nedozírného okultního významu a žádný čaroděj je nesmí nikdy vyslovit.

Zatím nevíme přesně, proč jsou výše uvedené věci tak, jak je uvádíme, ale pomáhají nám alespoň zčásti pochopit, proč na Ploše nejsou bohové ani tak uctíváni, jako spíš obviňováni.

„No né, to je přeci mág Mrakoplaš, co?“ prohlásil potěšeným tónem a v duchu si opakoval slova, kterými ho mág popsal. Chtěl si je dobře zapamatovat pro případ, že by se mu v budoucnosti naskytla možnost neuspěchané pomsty. „Hned jsem si říkal, že ten hlas poznávám.“

Bravd si odplivl a zastrčil meč do pochvy. Pouštět se do sporů s mágy se většinou nevyplácelo, nemluvě o tom, že málokdy mívali něco, co by jako kořist stálo za řeč.

„Na pouličního čaroděje si trochu moc dovoluješ,“ zavrčel.

„Ty víš pendrek,“ odpověděl mu mág unaveně. „Jsem tak vyděšeněj, že se mi páteř proměnila v rosol, v týhle chvíli trpím předávkováním hrůzou. Chci tím říct, že teprve až se z toho dostanu, budu mít čas uvědomit si, že se bojím i vás.“

Lasička ukázal k hořícímu městu.

„Prošel jsi tamtím?“

Mág si přejel popálenou rukou přes oči. „Byl jsem u toho, když to začalo. Vidíte ho? Tamhle toho?“ Ukázal za sebe na cestu, po které se přibližoval jeho spolucestující. Šlo mu to pomalu, protože jel zvláštním způsobem, při kterém každých pár vteřin spadl s koně a pak se pracně hrabal do sedla.

„Co je s ním?“ zeptal se Lasička.

„Za všechno může von,“ odpověděl odevzdaně Mrakoplaš.

Bravd a Lasička se obrátili k postavě, která teď s jednou nohou ve třmeni poskakovala vedle koně po cestě.

„Takže žhář, co?“ zabručel nakonec Bravd.

„No,“ odpovídal Mrakoplaš, „tak docela bych to zase neřek. Víte, kdyby nastal poslední nekonečný chaos a všude mlátily blesky, tenhle chlápek by stál v dobře navlhčeném měděném brnění na vršku kopce a vykřikoval by: ‚Všichni bohové jsou sviňáci.‘ Nemáte něco k jídlu?“

„Je tam kus kuřete,“ přikývl Lasička. „Vyměním ho za ten příběh.“

„Jak se jmenuje?“ zeptal se Bravd, který měl pocit, že zaostává v konverzaci.

„Dvoukvítek.“

„Dvoukvítek?“ zakroutil Bravd hlavou. „To je ale komické jméno.“

„Co ty vo tom víš,“ zabručel Mrakoplaš a sesedl s koně. „Vůbec nic nevíš. Takže kuře, říkáš?“

„Jo, po ďábelsku.“ přikývl Lasička. Mág zasténal.

„To mně připomíná,“ prohlásil Lasička a luskl prsty, „asi před půl hodinou ve městě něco pořádně vybuchlo...“

„To byly nádrže oleje v hlavním skladišti,“ odpověděl Mrakoplaš a při vzpomínce na ohnivý déšť, který po výbuchu následoval, zamrkal.

Lasička se otočil a s očekáváním se zašklebil na svého druha, který zavrčel a podal mu minci z váčku zavěšeného u pasu. V tom okamžiku se od cesty ozval výkřik, který zmlkl, jako když utne. Mrakoplaš od svého kuřete ani nezvedl oči.

„Jedna z věcí, které neumí, je jezdit na koni,“ prohlásil plnými ústy. Pak ztuhl, jako by ho náhlá vzpomínka udeřila přes hlavu pytlíkem písku, vydal ze sebe slabý ustrašený výkřik a vrhl se do tmy. Když se vrátil, visel mu přes rameno bezvládný tvor jménem Dvoukvítek. Byl velice drobný a hubený a na sobě měl neobyčejně zvláštní kalhoty, které mu končily nad koleny, a košili v takové směsici barev, že Lasičkovy citlivé oči barevný náraz i v tom šeru téměř odstonaly.

„Podle toho, jak vypadá, si nic nezlomil,“ uklidňoval se Mrakoplaš. Namáhavě dýchal. Bravd mrkl na Lasičku a vydal se prozkoumat to, co oba považovali za nákladní zvíře.

„Jestli ti můžu poradit,“ ozval se mág, aniž přerušil ohledávání bezvládného těla, „tak na to rychle zapomeň. Věř mně. Chrání to Síla.“

„Myslíš kouzlo?“ zeptal se Lasička a sedl si na bobek.

„Neé. Ale je to nějaký druh magie, řek bych. Ne takový tý vobycejný. Víš, umí to přeměnit zlato na měď, ale při tom je to pořád zlato, vobohacuje to lidi tím, že je to připraví vo majetek, umožňuje to bezbrannejm potulovat se beze strachu mezi lap-

kama a mordýřema, prochází to i nejpevnějšíma bránama a zavětrí to i ty nejlíp stráženy poklady. Dokonce i teď mě to má ve svý moci, takže musím volky nevolky následovat tohohle šílence a chránit ho, aby se mu nic nestalo. Je to mnohem silnější než ty, Bravde, a mnohem mazanější než ty, Lasičko.“

„A jak se tohle mocné kouzlo jmenuje?“

Mrakoplaš pokrčil rameny. „V našem jazyce by se to řeklo asi jako *odražený-zvuk-podzemních-duchů*. Víno nemáte?“

„Pamatuj, že co se týče magie, nejsem žádný nováček,“ pokračoval Lasička v hovoru. „Například v loňském roce jsem – za pomoci tady svého přítele – připravil proslulého a mocného Arcimága z Triquerusu o jeho kouzelnou hůl, opasek posázený měsíčními kameny a o život. To vše v uvedeném pořadí. Nebojím se toho *odraženého-zvuku- podzemních-duchů*, o kterých mluvíš. Pravdou je,“ pokračoval, „že mě to vyprávění neobyčejné zajímá. Co kdybys mi o tom řekl víc?“

Bravd se mezitím zadíval k nízkému obrysu na cestě. Ten se pomalu přibližoval a v předjitřním světle byl mnohem zřetelnější. Ať Bravd dělal co dělal, zdálo se mu, že se to ze všeho nejvíc podobá –

„Truhlice na nožičkách?“ ozval se nejistě.

„Já vám vo ní povyprávím,“ pokýval hlavou Mrakoplaš, „teda, jestli máte nějaký to víno.“

Zespoda z údolí se ozval strašlivý hluk a divoké syčení. Nějaký obyvatel města, mnohem chytřejší než ostatní, dal příkaz k uzavření mohutných říčních vrat, která se nacházela v místě, kde řeka Ankh opouštěla město. Protože jí byla odepřena volnost, na jakou byla zvyklá, vylila se z břehů a teď začala zaplavovat ohněm požírané ulice. Netrvalo dlouho a ohnivý kontinent se změnil na pouhopouhé ohnivé souostroví a jednotlivé ostrovy se se stoupající černou hladinou neustále zmenšovaly. Z ulic páchnoucího a zakouřeného města se vyvalil obrovský oblak špinavé páry a zakryl hvězdy. Lasička si pomyslel, že vypadá jako odporný černý hřib.

Všechna města vesmíru a v kterémkoliv čase byla, jsou a budou pouhými odrazy dvojměstí, vzniklého spojením pyšného Ankhů a kacířského Morporku. Ankh-Morpork, praotec všech měst, zažil ve své dlouhé a pestré historii mnoho pohrom a násilí, ale vždy se znovu pozvedl k nové slávě. Tentokrát to byl oheň, následovaný umělou záplavou, ničící všechno, co nebylo z hořlavého materiálu. Obyvatelům, kteří přežili požár, působil divoký a hučící proud zalévající ulice města nemalé starosti. Jenže tím celá ta historie zdaleka nekončila, požár v ní představoval spíš jakési ohnivě interpunkční znaménko, plamennou čárku nebo snad salamandří středník.

Několik dnů před tou událostí připlula s ranním přílivem do Ankhů loď a zakotvila mezi mnoha dalšími, které stály v bludišti kotvišť a přístavních můstků na morporském břehu. Přivezla náklad růžových perel, mléčných ořechů, pemzy, několik úředních dopisů pro Patricije z Ankhů a vylodila jednoho muže.

Právě ten muž přilákal pozornost Huga Slepce, jednoho z žebráků, na kterého vyšla tahle nevděčná ranní služba v Perlovém doku. Štouchl loktem do boku Wa – Mrzáka a mlčky ukázal rukou.

Cizinec stál na přístavním můstku a pozoroval skupinku námořníků supících námahou, vlekcoucích po lodních schůdcích z lodi obrovskou, mosazí kovanou truhlu. Vedle něj stál další člověk, bezpochyby kapitán. Hugovo tělo mělo jednu výjimečnou vlastnost – stačilo, aby se v okruhu padesáti metrů kolem objevilo sebemenší množství i nepříliš čistého zlata a Slepce se začínal trást. Teď se mu napnul každý nerv a v hlavě mu hučely poplašné signály. Z kapitána přímo vyzařovala jistota člověka, který ví, že v několika následujících okamžicích nesmírně zbohatne. A přesně tak to dopadlo. Když zpocení námořníci položili truhlu na dláždění z kočičích hlav, sáhl cizinec do váčku u pasu a zableskla se mince. Několik mincí. Zlatých. Hugo, jehož tělo se kroutilo jako lísková virgule v přítomnosti vody,

si pro sebe hvízdal. Znovu strčil do Wa a vzápětí už Mrzák pajdal nedalekou uličkou, vedoucí do srdce města.

Když se kapitán vrátil na palubu své lodi a cizinec zůstal stát na nábřeží sám, vytáhl Hugo Slepce žebračkou misku, na tvář nasadil poctivý, mírně podlézavý výraz a začal se šourat po nábřeží. Když ho cizinec uviděl, začal se horečnatě zabývat svým váčkem na peníze.

„Uctivý dobrý ráno jim přeju, velkomožnej pane,“ začal Hugo profesionálně a zjistil, že hledí do tváře se čtyřma očima. Zděšeně se obrátil k útěku.

„!“ řekl cizinec a chytil ho za ruku. Hugo si všiml, že námořníci, lemující lodní zábradlí, se mu smějí. V téže vteřině také jeho jednostranně zaměřené smysly zachytily silnou auru peněz. Ztuhl. Cizinec ho pustil a začal rychle listovat v malé černé knize, kterou vytáhl z pasu. Potom řekl „Nazdar.“

„Coó?“ řekl Hugo. Muž na něj nechápavě zíral.

„Nazdar?“ opakoval znovu, tentokrát mnohem hlasitěji, než bylo potřeba. Vyslovoval přitom tak, že Hugo zřetelně slyšel, jak se kutálejí samohlásky a duní a drnčí souhlásky.

„Sám seš nazdar!“ odrazil Hugo neohroženě cizincův útok. Cizinec se široce usmál a začal se znovu hrabat ve svém váčku. Když se jeho ruka vynořila, svíral v prstech velikou zlatou minci. Přesněji řečeno, mince byla o chloupek větší než osmitisícitolarová ankhská koruna a její vzhled byl Slepce neznámý. K Hugově nitru však promlouvala jazykem důvěrně známým. Můj momentální majitel, říkala ta mince, potřebuje radu a pomoc, proč mu ji neposkytneš, abychom si potom mohli my dva, ty a já, vyrazit a někde v koutku si to pořádně užít?

Viditelná změna v Hugově chování očividně dodala cizinci určité jistoty. Znovu nahlédl do malé knihy a řekl: „Mohl byste mne zavést do hotelu, hostince, noclehárny, penzionu, ubytovny, karavanseraje?“

„Cože? Tam všude chcete?“ zeptal se zaraženě Hugo.

„?“ řekl cizinec.

Hugo si uvědomil, že je se zájmem pozoruje stále rostoucí hlouček rybářských žen, lovců ústřic a čumilů na volné noze. „Heleďte,“ pustil se odhodlaně Hugo na tenký led, „znám bezvadnou hospodu, to by nestačilo?“

Otřásl se při pomyslení, že by ta překrásná zlatá mince mohla zmizet z jeho života. Tu si nechá pro sebe, i kdyby všechny ostatní shrábl pro sebe Ymor. A ta velká bedna, která představovala prakticky všechna cizincova zavazadla, se zdá být plná zlata, pomlaskával si Hugo v duchu.

Čtyřoký se zahloubal do své knihy.

„Mohl byste mne, prosím, dovést do hotelu, místa, kde se odpočívá, hospody...“

„Nojo, tak jo,“ skočil mu Hugo spěšně do řeči. Zvedl jeden z cizincových ranečků a rychle se pustil ulicí. Cizinec na okamžik zaváhal, ale pak se vydal za ním.

V Hugově mozku se roztočil vír myšlenek. Jestli se mu skutečně podaří cizince tak snadno dostat k Prokopnutému bubnu, bude to šťastná náhoda a Ymor ho bezpochyby odmění. Jenže přes veškerou mírnost, která se linula z Hugova nového známého, cítil Slepec jakousi podivnou nejistotu a za živého boha nebyl s to přijít na to proč. A nebyly to ty dvě oči navíc, i když byly neobyčejně podivné. Ohlédl se.

Človíček se za ním loudal prostředkem ulice a s výrazem hlubokého zájmu se rozhlížel kolem.

Vzápětí zahlédl Hugo ještě něco a málem zaječel strachem.

Těžká dřevěná truhlice, kterou naposled viděl nehybně ležet na nábřeží, se s lehkým kolebáním táhla svému pánovi v patách. Hugo, který se neodvažoval rychleji pohnout, protože měl strach, že by ztratil kontrolu nad vlastními rozechvělými koleny, se pomalu naklonil a nahlédl pod truhlici.

Uviděl tam spousty a spousty malých nožiček.

Hugo se velice rozvážně narovnal, pomalu se otočil a nesmírně opatrně vykročil směrem k Prokopnutému bubnu.

* * *

„Divný,“ prohlásil Ymor.

„Má tu velikou dřevěnou truhlu,“ připomínal mu Wa Mrzák.

„Musí to bejt buď kupec, nebo špión,“ řekl s přesvědčením Ymor. Utrhl kousek masa z velké kotlety, kterou držel v ruce, a vyhodil ho do vzduchu. Maso ani nestačilo dosáhnout vrcholku své dráhy, když se ze tmy mezi trámy v rohu místnosti vynořil černý stín, snesl se dolů a lapil cár ve vzduchu.

„Jo, vobchodník, nebo špión,“ trval na svém Ymor. „Byl bych radši, kdyby to byl špión. Špión se vyplácí dvojnásobně, protože za něj většinou ještě dostaneme odměnu, když ho potom předáme úřadům. Co tomu říkáš, Witheli?“

Druhý nejproslulejší ankh-morporský lupič, sedící proti Ymorovi, napůl přimhouřil své jediné oko a pokrčil rameny.

„Poptal sem se na tu loď,“ zabručel. „Je to nezávislý obchodník. Občas zajíždí i na Hnědé ostrovy. Tam žijou samí divoši. O vyzvědačích nemaj ani páru a předpokládám, že na kupci by si s nadšením pochutnali.“

„Von vážně trochu vypadal jako kupec,“ vymáčkl ze sebe Wa, „akorát že nebyl tlustej.“

Na okně zapleskala křídla. Ymor zvedl těžké tělo ze židle, přešel místnost a vrátil se s velikým havranem. Z nohy mu odepnul malé pouzdro a pták odletěl za svými druhy, kteří se ukrývali ve stínech mezi trámy. Withel pozoroval ptáka bez jakékoliv sympatie. Ymorovi havrani byli proslulí oddaností ke svému pánu. Jejich náklonnost byla tak silná, že muž, který byl jejich pánovi pravou rukou, zaplatil svůj první a poslední pokus stát se nejproslulejším lupičem Ankh-Morporku levým okem. Ne však životem, protože Ymor nikdy nevyčítal Withelovi jeho ambice.

„Od B12,“ zabručel Ymor, když odhodil stranou prázdné pouzdro a roztáhl malý svitek, který byl uvnitř.

„Gorrin, zvaný Kocour,“ odpověděl Withel automaticky. „Stanoviště na věži s gongem v chrámu Malých bohů.“

„Zpráva říká, že Hugo odvedl cizince k Prokopnutému bubnu. Tak to je výborné. Broadman je... naším přítelem, že ano?“

„Jo, pokud nechce mít potíže se živností.“

„Ten tvůj chlápek, ten Gorrin,“ řekl Ymor nesmírně příjemně, „musel bejt v tý hospodě už nějakej čas na výzvědách, poněvác tady píše vo nějaký chodící truhle na nožičkách, jestli tu škrabanici čtu správně.“

Podíval se na Withela přes horní okraj papírku.

Withel uhnul pohledem. „Potrestám ho,“ řekl nevýrazně. Wa se podíval na toho muže, který se pohodlně opíral ve své židli. Byl celý v černém a i při svém netečném vzhledu vypadal jako puma ze zemí Okraje, odpočívající na stromové větvi. Wa došel k názoru, že Gorrin z chrámu Malých bohů se pravděpodobně brzo sejde s patrony svého stanoviště v mnohočetných rozměrech velkého Neznáma. A Waovi dlužil tři měďáky.

Ymor zmačkal zprávu a odhodil ji do kouta. „Myslím, že bysme si mohli na chvíli k Bubnu zajít, Witheli, a sami vokoštovat to pivo, který ty tvoje chlapy tak táhne.“

Withel mlčel. Být Ymorovou pravou rukou bylo totéž, jako nechat se něžně ubičovat k smrti navoněnými tkaničkami do bot.

Dvojměstí Ankh-Morpork, nejvýznamnější město zemí obklopujících Kruhové moře, bylo mimo jiné domovem obrovského počtu gangů, zlodějských cechů, syndikátů a dalších podobných organizací. To byl i jeden z důvodů, proč bylo tak bohaté. Většina chudáků na okrajovém břehu řeky, žijících v bludišti špinavých uliček, si vydělávala na své skromné živobytí tím, že hráli malé úlohy v některé z mnoha soupeřících tlup. Tak se stalo, že ve chvíli, kdy Hugo s Dvoukvítkem dorazili na dvůr pajzlu U prokopnutého bubnu, většina náčelníků těchto spolků věděla, že do města přijel někdo, kdo je výjimečně bohatý. Zprávy některých bystřejších pozorovatelů zahrnovaly i popis podivné knihy, která napovídala cizinci, co má říkat, a okované

samochoďné truhlice. Tyto podrobnosti byly okamžitě prohlášeny za nesmysl, protože co svět světem stojí, neobjevil se na dohled hradeb Ankh-Morporku mág schopný takových kouzel

Bylo časně, touhle dobou většina obyvatel města teprve vstávala, nebo se ukládala k spánku a jen pár lidí u Bubnu vidělo Dvoukvítka a Huga sestupovat po schodech ze dvora do místnosti. Když se za nimi objevilo Zavazadlo a se značnou sebedůvěrou se začalo valit po schodech do lokálu, všichni návštěvníci kolem hrubých stolů jako jeden muž upřeli podezřívavé pohledy na své sklenice. Broadman právě peskoval malého trolla, který zametal lokál, když kolem něj trojice prošla. „Co to má k čertu znamenat?“ zavrčel.

„Jazyk za zuby,“ sykl Hugo. Dvoukvítek už zase listoval ve své knize.

„Co to dělá?“ ptal se Broadman a rozhazoval rukama.

„Ta knížka mu napovídá, co má říkat,“ odpověděl mu Hugo.

„Jo, já vím, že to vypadá jako pitomost,“ dodal spěšně.

„Jak může jednomu napovědět knížka, co má říkat?“

„Chtěl bych ubytování, pokoj, lůžko, nocleh, plnou penzi, jsou vaše pokoje čisté, pokoj s vyhlídkou, kolik si počítáte za jednu noc?“

Broadman upřel oči na Huga. Žebrák pokrčil rameny.

„Má spoustu prachů.“

„Tak mu řekni, že za nocleh účtuju tři měďáky. A ta... ta věc, musí do stáje.“

„?“ řekl cizinec. Broadman zvedl tři červené tlusté prsty a mužčkova tvář se rozzářila náhlým porozuměním. Sáhl do vácku a položil Broadmanovi do dlaně tři velké zlaté mince.

Broadman na ně upřel oči. Ty tři mince představovaly zhruba čtyřikrát větší hodnotu, než jakou měla celá hospoda U prokopnutého bubnu včetně kompletního personálu. Znovu se podíval na Huga. Nezdálo se, že by se od něj mohl dočkat pomoci. Podíval se na cizince a polkl.

„Ano,“ prohlásil nepřirozeně pisklavým hlasem. „Jenže ještě

je tady cena za stravu, že? Hm. Rozumíš? Jídlo. Potrava. Co?“
Při své řeči vykonával příslušnou pantomimu.

„Ponrava?“ tázavě pronesl mužík.

„No jasně,“ příkyvoval Broadman, který se začínal potit.
„Podívej se do té tvý knížečky, já bych to teda na tvým místě udělal.“

Cizinec otevřel knihu a na jedné straně pomalu jel prstem shora dolů. Broadman, který uměl jakž takž číst, nahlížel přes okraj knihy. To, co tam viděl, nedávalo žádný smysl.

„Potrrrava,“ rozzářil se cizinec. „Ano. Kotleta, haše, řízek, sekaná, omáčka, ragú, frikasé, mleté maso, suflé, knedlík, pudink, šerbet, ovesná kaše, párek, nemít párek, fazole, bez fazolí, delikatesa, marmeláda, džem. Polévka z drůbků.“ Znovu zazářil na Broadmana.

„To všechno chce?“ zeptal se hospodský slabým hlasem.

„Ne, von tak jenom mluví,“ uklidňoval ho Hugo. „Neptej se mě proč. Prostě to tak je.“

Všechny zraky v místnosti se upíraly na cizince, s výjimkou očí mága Mrakoplaše, který seděl v nejvzdálenějším koutě místnosti a před sebou si hýčkal džbán, nebo přesněji džbáneček piva.

Mrakoplaš pozoroval Zavazadlo.

My pozorujme Mrakoplaše.

Podívejte se na něj. Kost a kůže, jako většina mágů, oblečený do vínově červeného šatu, na němž bylo vyšito dávno zašlými flitry několik tajemných znamení. Někdo by ho mohl považovat za pouhého učně – zaříkávače, který utekl svému pánovi kvůli vzdoru, nudě, strachu, a vábení heterosexuality. Jenže na krku mu visel silný řetěz s bronzovým osmiúhelníkem, který měli právo nosit jen absolventi Neviditelné univerzity, vysoké školy magické, jejíž areál, umístěný mimo prostor a čas, není nikdy ani tady, ani tam. Její absolventi byli určeni k provozování mágského řemesla, ale Mrakoplaš ji po jedné velice nešťastné příhodě opustil se znalostí jednoho jediného zaklínadla. Teď se

přižívoval ve městě tím, že využíval svého opravdu výjimečného nadání pro cizí jazyky. Vyhýbat se práci patřilo k jeho základním životním pravidlům, ale měl bystrý mozek, který ho málokdy nechal na holičkách. A když uviděl dřevo Myslíciho hruškovníku, tak ho taky poznal. Teď ho tedy viděl a nevěřil vlastním očím.

Arcimág, který by vynaložil obrovské úsilí a nesmírné množství času, by mohl nakonec jako výsledek svého úsilí získat malou hůlku, vyrobenou ze dřeva Myslíciho hruškovníku. Strom se vyskytoval velice zřídka a to jen na místech s prastarou magickou historií. Ve všech městech kolem Kruhového moře se takové hůlky vyskytovaly snad jen dvě. Ale že by někdo měl obrovskou truhlu, vyrobenou z jeho dřeva, no... Mrakoplaš se s tím pokoušel vyrovnat a nakonec došel k názoru, že i kdyby byla ta bedna plná hvězdných opálů a tyčí aurikoláta, nebude mít její obsah ani desetinu ceny obalu. Na čele mu začala nervózně tepat žilka.

Vstal a došel ke trojici u výčepu.

„Nemoh bych vám nějak pomoci?“ navazoval řeč.

„Vodpal, Mrakoplaši,“ zavrčel Broadman nespolečensky.

„Jenom mě napadlo, že by nebylo od věci, oslovit džentlmena v jeho vlastním jazyce,“ oponoval mu mág mírumilovně.

„Heleď, de mu to docela dobře,“ odpověděl mu hospodský, ale potom trochu ustoupil.

Mrakoplaš vrhl na cizince společenský úsměv a pokusil se o několik slov v chimérštině. Pyšnil se tím, že tenhle jazyk zná opravdu plynule, ale cizinec na něj upíral zmatené oči a mlčel.

„Nefunguje to,“ prohlásil Hugo znalecky. „To je tou knížkou, víš? Tam hledá, co má říct. Kouzla, ne?“

Mrakoplaš přešel do vysoké borograviánštiny, vratispletštiny, do jazyka ostrova Sumatří a nakonec zkusil i černou oroogujštinu, jazyk, který nemá samohlásky a jen jedno jediné přídavné jméno, které je navíc neobyčejně vulgární. Každý z těch pokusů se setkal s bezmocným nepochopením. Mrakoplaš v posledním

zoufalém vypětí sil zkusil pohanskou trobštinu a mužíčkově tvář se rozzářila ve šťastném úsměvu.

„Konečně!“ zvolal. „Můj drahý pane! To je skutečně znamenité!“ (Je ovšem třeba podotknout, že jeho poslední slovo se v trobštině vyjadřovalo výrazem „věc, která se přihodí jednou za dobu životnosti kanoe vyrobené pilným dlabáním pomocí sekery a ohně z nejvyššího diamantového stromu z proslulého diamantového pralesa rostoucího na úpatí hory Auwajauwa, domova bohů, jak se o ní říká“.)

„Co to všechno znamenalo?“ zeptal se Broadman podezřívavě.

„Co říká ten hospodský?“ zeptal se mužík.

Mrakoplaš polkl. „Broadmane,“ začal, „dej nám dva džbány svýho nejlepšího piva, buď tak hodnej.“

„Ty mu rozumíš?“

„Co? Jo, no jo.“

„Řekni mu... řekni mu, že je tady vopravdu vítanej. Taky mu řekni, že snídaně je za... jeden zlaťák.“ Pak se na Broadmanově tváři promítl děsivý vnitřní boj a nakonec dodal v záchvatu lidumilnosti: „Započítám mu do toho i tvoji snídani.“

„Cizince,“ obrátil se Mrakoplaš k návštěvníkovi, „jestli už staneš tady, do večera tě někdo probodne nebo otráví. Ale nepřestávej se usmívat, nebo se totéž stane i mně.“

„Ale jděte,“ odpověděl mu cizinec a pokojně se rozhlížel kolem. „Vždyť je to takové roztomilé místo. Skutečná morporská taverna. Víte, já jsem o nich tolik slyšel! Všechny ty obrovské malebné trámy! A všechny zdravé!“

Mrakoplaš se rychle rozhlédl kolem v náhlé naději, že ze Čtvrti Mágů na protějším břehu uniklo nedopatřením zaklínadlo, které je přeneslo někam jinam. Ale ne, byli pořád ještě u Bubnu, s jeho stěnami očazenými kouřem, podlahou poházenou rákosem plným prapodivných brouků a s kyselým pivem, které si člověk vlastně nekupoval, ale jen na krátkou chvíli půjčoval. Pokusil se nějakým způsobem spojit to, co viděl, se slovem

„malebné“, nebo spíš s nejbližším trobským ekvivalentem, který zněl „ta příjemná obzvláštnost provedení, uplatňovaná především u korálových domků pygmejů Orohajského poloostrova, kteří se živí mořskými houbami“.

Hlava se mu z té námahy zatočila. Návštěvník pokračoval. „Jmenuji se Dvoukvítek,“ řekl a natáhl ruku. Všichni tři okolo stojící se mu instinktivně zahleděli do dlaně, aby zjistili, zda tam není další mince.

„Těší mě,“ řekl mág. „Mé jméno je Mrakoplaš. Podívejte se, já sem nežertoval. Tenhle pajzl je vážně nebezpečnej.“

„Výborně! Přesně to jsem si přál!“

„Cože?“

„Co je to za nápoj, to v těch džbánkách?“

„Tudle? To je pivo. Díky, Broadmane. Jo, pivo. Znáte to. Pivo.“

„Aha, ten tak typický nápoj! Myslíte si, že ta piva nebudou stát víc než malý zlaťák? Nerad bych se hospodského dotkl.“

To už měl peněz skoro vyndaný.

„Grrr,“ zakrákoral Mrakoplaš, „chtěl sem říct, že ta mince určitě nikoho neurazí.“

„Říkal jste, že je to nebezpečné místo. Výborně. Chtěl jste tím říci, že sem chodí i různí dobrodruzi a hrdinové?“

Mrakoplaš o jeho otázce chvíli přemýšlel. „Ano.“ vypravil za sebe konečně.

„Výtečně! Rád bych se s některými z nich setkal.“

Konečně napadlo mága alespoň trochu rozumné vysvětlení. „Aha! Vy jste sem přišel najmout žoldnéře! (válečníky, kteří bojují za kmeny živící se převážně mléčnými ořechy).“

„Ale ne, já se s nimi chci prostě jen setkat. Abych mohl doma, až se vrátím, vyprávět, že jsem je viděl.“

Mrakoplaš si pomyslel, že pokud by se Dvoukvítek sešel s kterýmkoliv pravidelným návštěvníkem Bubnu, znamenalo by to pravděpodobně, že už svůj domov nikdy nespatří. Pokud ovšem nebydlél někde po proudu a náhodou by nepropnul kolem.

„Odkud jste?“ zeptal se. Všiml si, že Broadman vyklouzl někam dozadu. Hugo je podezřívavě pozoroval od nejbližšího stolu.

„Slyšel jste o městě Bes Pelargic?“

„No, jak bych to řekl, já byl v Trobu akorát pár dnů. Vlastně jsem tam jen projížděl, víte...“

„Ale ne, to není v Trobu. Já mluvím trobštinou proto, že v našich přístavech je vždycky mnoho trobských námořníků. Bes Pelargic je hlavní přístav Agateánské říše.“

„Obávám se, že jsem to jméno nikdy neslyšel.“

Dvoukvítek pozvedl obočí. „Ne? Ale přitom je naše země dost velká. Když se poplavíte z Hnědých ostrovů asi tak týden směrem po směru, připlujete přímo k nám. Není vám něco?“

Oběhl stůl a několikrát opatrně udeřil mága do zad. Mra-koplaš se totiž málem zadusil svým pivem.

Vyvažovací kontinent!

O tři ulice dál upustil jeden stařec minci do porcelánové misky s kyselinou a jemně miskou zakroužil. Broadman netrpě- livě čekal na výsledek zkoušky a navíc se cítil velice nesvůj v místnosti, kde syčely kotlíky a bublaly křivule a jejíž stěny byly lemovány temnými policemi plnými lebek a vycpaných potvor.

„Tak co,“ naléhal na starce.

„Tyhle věci se nedají uspěchat,“ odpovídal věkovitý alchy- mista nevrle. „Analýza prostě potřebuje svůj čas. Aha.“ Postrčil misku, ve které teď ležící minci zahalil obláček zelené barvy. Potom vzal útržek pergamenu a chvílku na něm počítal.

„To je výjimečně zajímavé,“ zabručel nakonec.

„Je pravá?“

Stařec našpulil rty. „To záleží na tom, jak chceš definovat pravost.“ Zavrtěl pak hlavou. „Jestliže se mne ptáš, je-li tahle mince stejná jako řekněme padesátitar, pak musím odpově- dět ne.“

„Já to *věděl!*“ zaječel hospodský a spěšně vykročil ke dveřím.

„Nejsem si jist, zda jsem se vyjádřil zcela jasně,“ zvedl alchymista ruku. Broadman se rozčileně otočil.

„Co tím chceš říct?“

„No podívej, aby bylo jasno, naše mince jsou po těch letech, co se razí, lidově řečeno trochu řídké. Obsah zlata v průměrné minci je sotva čtyři díly z dvanácti, a to je doplněno stříbrem, mědí...“

„A co jako?“

„Řekl jsem jenom, že tahle mince není jako naše, protože tahle je z *ryzího* zlata.“

Když Broadman spěšně odběhl, zůstal alchymista nějakou chvíli nehybně sedět a zamyšleně pozoroval strop. Potom odkudsi vytáhl úzký proužek jemného pergamenu, přehrabal část svého pracovního stolu, kde v hromadě všemožného harampáďí našel konečně pero, a napsal velice krátkou zprávu. Pak přešel k široké polici, na které stály klece s bílými holubicemi, černými kohouty a dalšími pokusnými zvířaty. Z jedné klícky vytáhl krysu s lesklou srstí, stočil pergamen a v malé fiоле jej připevnil hlodavci na zadní nohu. Nakonec zvíře položil na zem. Krysa chvíli čenichala po zemi a pak zmizela dírou ve vzdálenější zdi.

Zhruba v témže čase se jedna neúspěšná věštkyň budoucnosti, která bydlela na opačné straně téhož bloku, náhodou podívala do své věštecké misky. Z hrdla se jí vydral příškrčený výkřik a během hodiny prodala všechny šperky, rozličné magické náradí a náčiní spolu s většinou šatstva a majetku. Nechala si jen to, co se snadno vešlo na nejrychlejšího koně, kterého mohla dostat. Skutečnost, že o něco později, když se její dům zřítíl v moři plamenů, zahynula pod kamennou lavinou v morporských horách, dokazuje, že i Smrť má smysl pro humor.

Ve stejném čase, kdy se krysí pošťák vydal na cestu a zmizel v bludišti cestiček pod městem, hnán neselhávajícím bičem vro-